

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 78/2017

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β')

Συνεδρίαση της 23^{ης} Μαρτίου 2017

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Πρόεδρος : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Νικόλαος Μουδάτσος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Στέφανος Δέτσης, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Διονύσιος Χειμώνας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ανδριανή Κατσαρού, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αρ.πρωτ. (0) 25277-17/28-2-2017 έγγραφο της Δ/σης Εξυπηρέτησης Στεγαστικών Δανείων και Ειδικών Κατηγοριών του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ» που υπογράφηκε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

Περίληψη Ερωτήματος : *Εάν το Τ.Π.& Δανείων οφείλει, σύμφωνα με τις ειδικές για τα χορηγούμενα από αυτό δάνεια διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4202/1929, να παρακρατεί, για την εξυπηρέτηση των δανείων που έχει χορηγήσει, τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις από τις συνταξιοδοτικές παροχές που λαμβάνουν τα τέκνα του αποβιώσαντος εν υπηρεσία δανειολήπτη, τα οποία έχουν προβεί σε αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής. Ειδικότερα, ερωτάται εάν, για την εξυπηρέτηση ληξιπρόθεσμων ή μη δόσεων δανείου του κληρονομούμενου, είναι νόμιμη:*

1) η δέσμευση του εφάπαξ βοηθήματος, όταν αυτό απονέμεται από οποιοδήποτε ασφαλιστικό φορέα (για παράδειγμα ΜΤΠΥ, ΤΑΔΚΥ, ΤΑΥΤΕΚΩ, ΤΕΑΠΑΣΑ) σε δανειολήπτη του οποίου οι κληρονόμοι εν συνεχεία αποδέχθηκαν την κληρονομία επ' ωφελεία απογραφής,

2) η παρακράτηση ποσού από τη σύνταξη των κληρονόμων επ' ωφελεία απογραφής.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Με το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας δίδονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά, με βάση τα οποία υποβλήθηκαν τα εξεταζόμενα ερωτήματα:

1. Δυνάμει της με αρ. λογ. 21/85295 δανειακής σύμβασης, το Τ.Π.Δ. χορήγησε στο Α. Α. του Κ., υπό την ιδιότητά του ως υπαλλήλου της Δ.Ε.Η., δάνειο μικροεπισκευών – μικροβελτιώσεων. Την 1-12-2015 απεβίωσε εν υπηρεσία ο ανωτέρω δανειολήπτης, τα δε τέκνα του Σ.Α. και Κ.-Δ.Α. αποδέχθηκαν την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, εμπροθέσμως, συνταγείσης προς τούτο της υπ' αριθμ. 76/30-3-2016 έκθεσης του Ειρηνοδικείου Λαυρίου. Στη συνέχεια, προέβησαν, επίσης εμπροθέσμως, στη σύνταξη απογραφής, και συνετάγη η υπ' αριθμ. 12649/21-7-2016 έκθεση της συμβ/φου Αθηνών Ε.Μ.

2. Στις 4-4-2016, τα ανωτέρω τέκνα του δανειολήπτη, με την υπ' αρ. πρωτ. 48638/4-5-2016 αίτησή τους προς το Τ.Π.Δ. προσκόμισαν τα απαραίτητα δικαιολογητικά και νομιμοποιήθηκαν ως κληρονόμοι του αποβιώσαντος Α.Α., προσκομίζοντας και την με αρ. 000024/8-3-2016 απόφαση του Διευθυντή του Τοπικού Υποκαταστήματος ασφαλισμένων του Τομέα Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ, δυνάμει της οποίας τους απονεμήθηκε σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα τους.

3. Το Τμήμα εσόδων και απονομής Εφάπαξ ΚΑΠ-ΔΕΗ της Γενικής Διεύθυνσης Υπηρεσιών Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω., με το με αρ.πρωτ. 01753/11-4-2016 έγγραφό του, ενημέρωσε τους ανωτέρω κληρονόμους ότι, κατά την υπογραφή

της δανειακής σύμβασης, έχουν εκχωρηθεί τα ¾ του εφάπαξ βοηθήματος στο Τ.Π.Δ. και τους κάλεσε να καταθέσουν αίτηση στην Υπηρεσία για Αποδεσμευτήριο (εξοφλητήριο) του εφάπαξ. Στις 23-6-2016, το Τ.Π.Δ. προέβη στις απαραίτητες ενέργειες αφενός για τη δέσμευση του εφάπαξ για τα ληξιπρόθεσμα χρέη, που αφορούν το εν λόγω δάνειο, έως και το Σεπτέμβριο του 2016 και αφετέρου για την έναρξη παρακράτησης από τη σύνταξη των κληρονόμων από τον Οκτώβριο του 2016, σύμφωνα με τον ειδικό τρόπο εξυπηρέτησης των χορηγηθέντων από το Ταμείο δανείων.

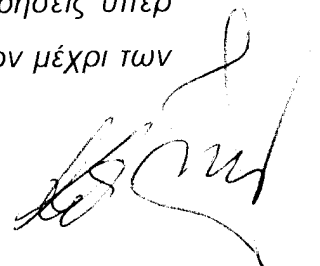
4. Με την από 22-9-2016 αίτηση-δήλωσή τους, τα τέκνα του δανειολήπτη, επικαλούμενα το γεγονός ότι αποδέχθηκαν την κληρονομία του πατέρα τους με το ευεργέτημα της απογραφής, ζητούν την ανάκληση της αίτησης του Τ.Π.Δ. προς τη ΔΕΗ Α.Ε. για την παρακράτηση μέρους της σύνταξης που λαμβάνουν και, γενικώς, την ικανοποίηση της αξίωσης του Τ.Π.Δ. (που πηγάζει από το δάνειο με αρ. 21/85295) από την κληρονομία και μόνο.

ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

5. Με το ν.4202 /1929 "Περί κυρώσεως του από 11 Μαΐου 1929 Ν.Δ/τος περί διευκολύνσεως των δημοσίων υπαλλήλων προς απόκτησιν κατοικίας δια της οργανώσεως ειδικών συνεταιρισμών κλπ." ορίσθηκαν, πλην άλλων, τα εξής:

"Άρθρ. 1. 1. Αι διατάξεις του παρόντος νόμου αποσκοπούν εις την ενίσχυσιν των μονίμων δημοσίων πολιτικών, στρατιωτικών και δικαστικών υπαλλήλων και υπηρετών εν ενεργεία ή συνταξιούχων συμπεριλαμβανομένων και των ήδη τοιούτων προς απόκτησιν οικιών ή κατοικιών. 2. Το ως άνω πρόσωπα δύνανται να τύχουν των ευεργετημάτων και ευκολιών του παρόντος νόμου, είτε μόνοι, είτε μέσω οικοδομικών συνεταιρισμών, παρ'αυτών αποκλειστικώς συνισταμένων, επί μόνω τω σκοπώ της αποκτήσεως οικείας ή κατοικίας παρ' εκάστου συνεταίρου, άνευ διανομής κέρδουςΆρθρ. 2.....

Άρθρ. 3. 1. Προς επιτέλεσιν των σκοπών του αρθρ. 1 τα εν αυτώ πρόσωπα δύνανται να συνάπτουν χρεωλυτικώς εξοφλητέα δάνεια παρά φυσικών ή νομικών προσώπων. Αι τυχόν προς ασφάλειαν της εξοφλήσεως των τοιούτων δανείων γενόμεναι παρά των συνεταίρων εκχωρήσεις υπέρ του δανειστού μέρους των αποδοχών αυτών είναι ισχυραί μόνον μέχρι των

τριών δεκάτων των μηνιαίων τακτικών αποδοχών εκάστου των εν ενεργεία και των δύο πέμπτων της συντάξεως των συνταξιούχων συνταίρων ως και του μερίσματος του Μετοχικού Ταμείου...

Άρθρ.7. 1. Προς τοκοχρεωλυτικήν εξόφλησιν των δανείων έκαστος συνταίρος εν ενεργεία δημόσιος πολιτικός, δικαστικός ή στρατιωτικός υπάλληλος ή υπηρέτης εκχωρεί υπέρ του δανειστού. α) Εκ των τακτικών μηνιαίων αποδοχών του ποσόν μέχρι των τριών δεκάτων αυτών, υποβάλλων δια του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού εις τον υπουργόν των Οικονομικών σχετικήν έγγραφον δήλωσιν. Βάσει της δηλώσεως ταύτης, ήτις δέον να περιέχη το ποσόν κρατήσεως ως και τον αριθμόν των τοκοχρεωλυτικών δόσεων, ο υπουργός των Οικονομικών ενεργεί την παρακράτησιν του εκχωρηθέντος ποσού υπέρ του δανειστού δια των οικείων ταμιών μέχρις εξοφλήσεως του χρέους του συνταίρου, και β) Εκ των 3/4 του εφ'άπαξ βοηθήματος του υπέρ αυτού υφισταμένου εκ των Ταμείων Προνοίας, άτινα δεν δύναται να είναι κατώτερα των τριάκοντα πέντε χιλιάδων δραχμών προς εξόφλησιν και μετριασμόν των περαιτέρω τοκοχρεωλυτικών δόσεων οι οποίοι θέλουσι παρακρατούνται εκ της συντάξεως του συνταίρου. Η ανωτέρω εκχώρησις ενεργείται δια δηλώσεως του συνταίρου υποβαλλομένης κατά τους ορισμούς της υπό στοιχείον α' περιπτώσεως εις το Διοικητικόν Συμβούλιον του οικείου Ταμείου Προνοίας και εις το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων. 2. Του συνταίρου δημοσίου πολιτικού ή δικαστικού υπαλλήλου ή υπηρέτου καθισταμένου συνταξιούχου, εφ'όσον η απονεμηθείσα αυτών σύνταξις μετά του μερίσματος είναι τουλάχιστον ίση προς το τριπλάσιον του βαρύνοντος τον συνταίρον μηνιαίου τοκοχρεωλυσίου, παρακρατείται εξ αυτής και του μερίσματος δυνάμει της δηλώσεως της περιπτώσεως α' της προηγουμένης παραγράφου, το δι' αυτής εκχωρηθέν ποσόν. Εν εναντία περιπτώσει η κατά την περίπτωσιν β' της προηγουμένης παραγράφου γενομένη εκχώρησις του εφ'άπαξ ποσού εκτείνεται, δυνάμει της παρούσης διατάξεως, μέχρι του όλου, και εκτελείται επί τη αιτήσει του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων προς εξόφλησιν του χρέους του συνταίρου, μετριαζομένης αναλόγως της περαιτέρω μηνιαίως παρακρατήσεως εκ της συντάξεως του συνταίρου, συμφώνως προς τους ορισμούς του ανωτέρω ειδικού διατάγματος. Οι ορισμοί των ανωτέρω

εδαφίων εφαρμόζονται και δια τα μετά τον θάνατον του συνεταίρου δημοσίου πολιτικού ή δικαστικού υπαλλήλου δικαιούμενα συντάξεως πρόσωπα, άτινα υπεισέρχονται εις τα κατά τον παρόντα νόμον δικαιώματα και υποχρεώσεις του θανόντος συνεταίρου.3.....4.....”.

6. Με το ν.δ. 3783/1957 “Διευκολύνσεις στέγασης Δημοσίων Υπαλλήλων”, ορίστηκαν, πλην άλλων, τα εξής:

“Άρθρ. 1. Σκοπός του παρόντος ν.δ/τος είναι η βάσει ενιαίου προγράμματος παροχή διευκολύνσεων προς τους εν άρθρω 2 αναφερομένους διά την απόκτησιν παρ’ αυτών ιδιοκτήτου κατοικίας.

Άρθρ. 2. 1. Δικαίωμα αποκτήσεως κατοικίας κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν πάντες οι ισόβιοι ή μόνιμοι πολιτικοί υπάλληλοι του Κράτους, συμπεριλαμβανομένων των Σωμάτων Δημοσίας Ασφαλείας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Λιμενικού Σώματος και των Ανακτόρων ως και οι μόνιμοι υπάλληλοι των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου οι έχοντες την δημοσιούπαλληλικήν ιδιότητα, συνταξιοδοτούμενοι δ’ άμα εκ του Δημοσίου Ταμείου, ως και οι εφημέριοι της ορθοδόξου εκκλησίας της Ελλάδος, εφ’ όσον, άπαντες, κέκτηνται, έγγαμοι μεν ή άγαμοι μόνον προστάται μη εχουσών πόρους συντηρήσεως θηλέων αγάμων αδελφών ή απόρου ανικάνου προς εργασίαν πατρός ή απόρου χήρας μητρός, όντες και έχοντες υπερδεκαετή μόνιμον παρά τω Δημοσίω, τω Ν.Π.Δ.Δ. ή τη Εκκλησία υπηρεσίαν, άγαμοι δε υπερδεκαπενταετή τοιαύτην και δεν τυγχάνουν, τόσον αυτοί όσον και αι σύζυγοι, κύριοι κατά πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας, ή ισοβίου επικαρπίας ή οικήσεως, ετέρας οικίας ή διαμερίσματος εν Ελλάδι και εις πόλιν άνω των 5.000 κατοίκων ή προκειμένου περί εγγάμων εφημερίων, όπου ασκούν μονίμως τα εφημεριακά των καθήκοντα, ανεξαρτήτως πληθυσμού....

Άρθρ. 9. 1. Τα πρόσωπα του άρθρ.2 του παρόντος ν.δ. κατ’ άτομον και οι παρ’ αυτών συνιστόμενοι οικοδομικοί συνεταιρισμοί δύνανται, δια την απόκτησιν της κατοικίας, να συνάπτουν τοκοχρεωλυτικά δάνεια παρά του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου κατά τας διατάξεις του ν. 4202/1929 ως μεταγενεστέρως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη, άνευ της παροχής εγγυήσεως υπό του Κράτους. 2. Δάνεια τοκοχρεωλυτικής αποσβέσεως δύνανται να συνάπτουν παρά του

Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και τα εκ των προσώπων του άρθρ. 2 του παρόντος νόμου, έχοντα ημιτελείς οικίας ανηκούσας κατά πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας είτε εις τον υπάλληλον, είτε εις την σύζυγον αυτού, προς αποπεράτωση αυτών, ή και δια την συμπλήρωσιν ή επέκτασιν υφισταμένων οικιών, υπό τους περιορισμούς, κατά πάσαν περίπτωσιν, της παρ. 1 του αρθρ. 3 του παρόντος νόμου.

Άρθρ. 15. 1. Αι διατάξεις του ν. 4202/1929 ως μεταγενεστέρως ετροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν και των εκτελεστικών αυτών Διαταγμάτων, εφ' όσον άλλως δεν ορίζεται δια του παρόντος ν.δ., έχουν εφαρμογήν δια την εκπλήρωσιν του δια του παρόντος ν.δ. επιδιωκομένου σκοπού, αι δε λεπτομέρειαι εφαρμογής των διατάξεων τούτων και του παρόντος ν.δ. ορίζονται δι' αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών, εκδιδομένων καθ' ό μέρος αφορά την ρύθμισιν ζητημάτων αρμοδιότητος του Συμβουλίου Στεγάσεως επί τη προτάσει του Συμβουλίου τούτου, καθ' ό δε μέρος αφορά την χρηματοδότησιν του προγράμματος στεγάσεως επί τη προτάσει κατά περίπτωσιν, του Διοικητικού Συμβουλίου, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου.".

7. Στο άρθρο 62 του ν. 2214/1994 ορίζονται τα εξής:

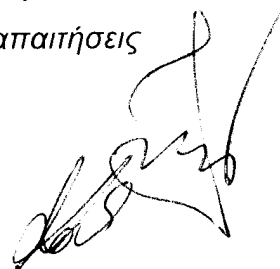
"Άρθρο 62. 1. Για την εξυπηρέτηση και ασφάλεια των χορηγουμένων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων τοκοχρεωλυτικών δανείων για την απόκτηση πρώτης κατοικίας, προς τους δημοσίους υπαλλήλους, τους συνταξιούχους και τους λοιπούς δικαιουμένους, κατά την κείμενη νομοθεσία, κάθε δανειζόμενος υποχρεούται να εκχωρεί υπέρ του δανειστού: α) Μέχρι τα 6/10 όλων γενικά των τακτικών μηνιαίων απολαβών του(μισθός, επιδόματα, μηνιαία αναλογία δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, ΔΙΒΕΕΤ, κ.λπ.).β) Μέχρι τα 6/10 της κανονισθησομένης κυρίας και επικουρικής συντάξεως και όλων γενικά των μερισμάτων και άλλων παροχών που τακτικά λαμβάνουν από τα ασφαλιστικά τους Ταμεία. γ) Τα 3/4 από το εφάπαξ βοήθημα που χορηγείται σε αυτόν από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα ή από την οριζομένη από την εργατική νομοθεσία αποζημίωση λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσεως. 2. Οι πιο πάνω εκχωρήσεις είναι ισχυρές καταργουμένης κάθε αντιθέτου γενικής

ή ειδικής διατάξεως. 3. Η παρακράτηση από το εφάπαξ και την αποζημίωση γίνεται μόνο αν τα 6/10 της συντάξεως και των μερισμάτων δεν καλύπτουν την τοκοχρεωλυτική δόση. Δεν παρακρατείται επίσης το εφάπαξ και στις περιπτώσεις της πρόωρης συνταξιοδότησεως όταν η έναρξη καταβολής της συντάξεως ορίζεται σε μελλοντικό χρόνο, αν ο δανειζόμενος καταβάλει όλες τις μέχρι την έναρξη καταβολής της συντάξεως τοκοχρεωλυτικές δόσεις και εφόσον τα 6/10 της κανονισθείσας συντάξεως και των μερισμάτων καλύπτουν την τοκοχρεωλυτική δόση.8. Οι πάσης φύσεως εξασφαλίσεις υπέρ του Τ.Π. & Δανείων και οι λοιποί ειδικοί όροι χορήγησης στεγαστικών δανείων από αυτό σε δικαιούχους, που προβλέπονται από το παρόν και τις λοιπές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ισχύουν ανεξάρτητα από το σκοπό των στεγαστικών δανείων που χορηγούνται ή έχουν ήδη χορηγηθεί πριν από την εφαρμογή του παρόντος.».

8. Με το μόνο άρθρο της υπ' αριθμ. 2/19843/0094/2012 (Β' 677) απόφασης του αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 2214/1994, όπως συμπληρώθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 35 του ν. 4038/2012, ορίσθηκαν τα εξής:

"1. Μειώνουμε σε 3/10 το προβλεπόμενο από τις περιπτώσεις α και β της παραγράφου 1 και την παράγραφο 3 του άρθρου 62 του Ν. 2214/1994 ποσοστό των υποχρεωτικά εκχωρουμένων εκάστοτε τακτικών μηνιαίων απολαβών ή της κύριας και επικουρικής συντάξεως και όλων γενικά των μερισμάτων και άλλων παροχών των ασφαλιστικών ταμείων των δανειζομένων για την εξυπηρέτηση και ασφάλεια των χορηγούμενων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων τοκοχρεολυτικών δανείων του στεγαστικού τομέα. 2. Η μείωση αυτή καταλαμβάνει και τα δάνεια του στεγαστικού τομέα που έχουν συνολογηθεί πριν την έκδοση της παρούσας. 3. Για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας απόφασης, ως τακτικές μηνιαίες απολαβές νοούνται οι αποδοχές, τις οποίες δικαιούται ο δανειολήπτης, αφαιρουμένου και μη υπολογιζόμενου του ποσού που τυχόν λαμβάνει ως προσωπική διαφορά κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του Ν. 4024/2011."

9. Στη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 982 Κ.Πολ.Δ. ορίζεται ότι Εξαιρούνται από την κατάσχεση α) β)..... γ) δ) απαιτήσεις

μισθών, συντάξεων ή ασφαλιστικών παροχών, εκτός αν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση για διατροφή που στηρίζεται στο νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βούλησης ή για συνεισφορά στις ανάγκες της οικογένειας, οπότε επιτρέπεται να γίνει κατάσχεση έως το μισό, αφού ληφθούν υπόψη τα ποσά που εισπράττει ο υπόχρεος, το μέγεθος των υποχρεώσεων που του δημιουργεί ο γάμος του για αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών και ο αριθμός των δικαιούχων.”.

10. Επίσης, στο άρθρο 464 του Α.Κ. ορίζεται ότι: «Απαιτήσεις ακατάσχετες είναι ανεκχώρητες.».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Ο γενικός κανόνας του ακατάσχετου και ανεκχώρητου των μισθών και συντάξεων των άρθρων 982 ΚΠολΔ και 464 ΑΚ κάμπτεται στην περίπτωση των δανείων που χορηγούνται από το Τ.Π.Δ., διότι οι προαναφερθείσες ειδικές διατάξεις τόσο του άρθρου 7 του ν.4202/1929, αλλά και της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.δ. 3783/1957, το οποίο παραπέμπει στις διατάξεις του ν.4202/1929, όσο και του άρθρου 62 του ν. 2214/1994, προέβλεψαν ρητά τη χορήγηση δανείων από το Τ.Π.Δ. υπό την προϋπόθεση της εκχώρησης τμήματος των αποδοχών και της σύνταξης για την εξυπηρέτησή τους.

12. Κατά παγία νομολογία, η σύνταξη που χορηγείται στα δικαιούχα από το νόμο πρόσωπα λόγω θανάτου του άμεσα ασφαλισμένου, δεν αποτελεί στοιχείο της κληρονομίας, αλλά είναι δικαίωμα που αποκτάται ιδίω δικαίω, ήτοι δυνάμει των εκάστοτε δημοσίου δικαίου διατάξεων περί χορηγήσεως συντάξεως στα πρόσωπα αυτά, και όχι δυνάμει των γενικών διατάξεων της κληρονομικής διαδοχής (ΣτΕ 2276/2013, ΟΛΕΣ 1938/2009¹, ΟΛΕΣ 133/2000, ΝΣΚ 219/2016). Το αυτό έχει κριθεί και για το εφάπαξ βοήθημα που

¹ Σύμφωνα με την απόφαση αυτή (παρ. 8), «το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, ως προσωπαγές δικαίωμα δημοσίου χαρακτήρα, δεν ανήκει στην κληρονομιαία περιουσία του φορέως αυτού, καίτοι περιουσιακό δικαίωμα. Και τούτο διότι ναι μεν μεταβιβάζεται στη χήρα ή σε άλλους συγγενείς, δικαιούχους εκ μεταβιβάσεως, του φορέως του συνταξιοδοτικού δικαιώματος υπό την προϋπόθεση του θανάτου αυτού, όχι όμως βάσει της κληρονομικής διαδοχής, αλλά ιδίω δικαίω, ακόμη και αν είναι και κληρονόμοι αυτού».

χορηγείται στα δικαιούχα από το νόμο πρόσωπα στην περίπτωση αποβιώσαντος εν υπηρεσία υπαλλήλου (ΑΠ 111/1973, ΔΕφΑΘ 681/2013, ΕφΑΘ 4230/2015).

13. Από τις συνδυασμένες διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4202/1929 προκύπτει, κατ' αρχάς, ότι, μετά τον θάνατο του δανειολήπτη υπαλλήλου, η παρακράτηση των ποσών των τοκοχρεωλυσιών νομίμως χωρεί από τις συνταξιοδοτικές παροχές που περιέρχονται στα δικαιούχα πρόσωπα, ιδίω μεν δικαίω, αλλ' έλκοντα το δικαίωμα επί των παροχών αυτών εκ της ασφαλιστικής σχέσεως του θανόντος υπαλλήλου, χωρίς να απαιτείται όπως τα δικαιούμενα των παροχών αυτών πρόσωπα έχουν αποκτήσει και την ιδιότητα του κληρονόμου. Επομένως, το δικαίωμα του Ταμείου για την παρακράτηση των τοκοχρεωλυτικών δόσεων του δανείου δεν αναιρείται σε περίπτωση αποποίησης της κληρονομίας ή της αποδοχής της με το ευεργέτημα της απογραφής, διότι το δικαίωμα των ως άνω προσώπων επί των παροχών υπόκειται σε άσκηση ή μη, αναγομένη στη βούληση του ενδιαφερομένου, και όχι σε αποδοχή ή αποποίηση. Συνεπώς, λαμβανομένου υπόψη, ότι οι ανωτέρω συνταξιοδοτικές παροχές δεν αποτελούν στοιχείο της κληρονομίας, συνάγεται αναμφισβήτητα ότι το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων νομίμως παρακρατεί τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των χορηγηθέντων από αυτό δανείων από τις παροχές αυτές. Εκ τούτου, όμως, δεν έπεται ότι απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής του δανείου και οι κληρονόμοι του θανόντος δανειολήπτη, κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί κληρονομικής διαδοχής και ευθύνης των κληρονόμων, συμπεριλαμβανομένων και των μετά τον θάνατο του δανειολήπτη υπαλλήλου δικαιούχων των παροχών προσώπων, εάν και εφόσον κατέστησαν κληρονόμοι του θανόντος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

14. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί των τεθέντων ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδοτεί ως εξής: Σε περίπτωση θανάτου εν υπηρεσία δανειολήπτη του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταμείο, για την εξυπηρέτηση ληξιπρόθεσμων ή μη δόσεων του ληφθέντος δανείου, νομίμως προβαίνει τόσο στη δέσμευση του εφάπαξ βοηθήματος, (από οποιονδήποτε

ασφαλιστικό φορέα και αν απονέμεται αυτό), όσο και σε παρακράτηση από τη σύνταξη που λαμβάνουν τα τέκνα του, ουδεμία δε έννομη επιρροή ασκεί τυχόν εκ μέρους των τέκνων αποποίηση ή αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 3^η Απριλίου 2017
Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Αλέξανδρος Καραγιάννης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Ξισπηγίτρια

Ανδριάνη Κατσαρού
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.